

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN OKULLARDA KULLANIMI: ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİYİ KULLANMA DURUMLARI

*Doç. Dr. S. SADİ SEFEROĞLU, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM FAK. BÖTE BÖLÜMÜ
Yrd. Doç. Dr. CENK AKBIYIK, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ EĞİT. FAK. BÖTE BL.*

1. Problem Durumu

Bilim ve teknolojilerde hızlı gelişmelerin yaşandığı ve bilgi çağı olarak da adlandırılan çağımızda, bilginin kapsamı, bilgiye erişim şekli ve hızı değişmekte, bilgiye erişimde yeni kanallar ortaya çıkmaktadır. Bilgi hızla çoğaldıkça teknolojilerdeki gelişmeler de hızlanmakta ve sürekli olarak yaşanan gelişmeler birçoğ insanın yaşamını etkilemektedir. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak günümüz toplumları sürekli olarak bilgisini yenileyebilen, değişime ayak uydurabilen, gelişmeleri takip edebilen, bilinçli bilgi tüketicisi olmanın yanı sıra bilgi üretebilen bireylere gereksinim duymaktadır.

Bilişim teknolojilerinin yayılım hızındaki artışın, geleneksel eğitim kurumlarını etkilememesi düşünülemez. Bilişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme süreçlerini geliştirme konusundaki potansiyeliyle ilgili birçoğ kurumun ve bireyin olumlu bir bakış açısı bulunmaktadır. Bu amaçla eğitim kurumları bilişim teknolojilerinden yararlanma çabası içinde değişik uygulamalar yürütmektedirler.

Bu bağlamda toplumun gereksinim duyduğu insan profiline uygun bireyler yetiştirme sorumluluğunu üstlenmiş olan eğitim kurumlarından beklenen ise bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir. Bu durum, öğrencilerin olduğu kadar onları yönlendirme sorumluluğu üstlenen öğretmenlerin de söz konusu becerilerle donatılması gerektiğine işaret etmektedir (Akkoyunlu ve Kurbanoğlu, 2003). Diğer bir deyişle bilgisayarların bir öğretim aracı olarak kullanılabilmesinde, öğretmenlerin bu konuda sahip oldukları nitelikler çok önemlidir. BT'nin eğitim sisteminde doğru kullanılabilmesi ve olası yararlarının üst düzeyde gerçekleştirilebilmesinde öğretmenlerin anahtar konumda olduğu kuşkusuzdur. Öte yandan bilgisayar öğretmenleri öğrencilere bilgisayar kullanma becerilerini kazandırmanın yanı sıra okulda bulunan diğer öğretmenlere bilgisayar okuryazarlık becerilerini kazandırma, bilgisayarla ilgili kişisel işlerinde okul çalışanlarına yardım etme, okul bilgisayarlarının arızalarıyla ilgilenme, sunu hazırlama, not girişi yapma, web sitesi hazırlama gibi işlerde okul personeline yardımcı olmaya çalışmaktadırlar (Seferoğlu ve Akbıyık, 2007). Bu bilgilerden hareketle öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumları önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu noktada öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma durumlarının ortaya konması anlamlı görünmektedir. Alan yazında okullarda bilişim teknolojileriyle ilgili çalışmaların büyük çoğunluğu bilişim teknolojilerinin entegrasyonu, bilgisayar destekli eğitim, öğretmenlerin derslerinde bilişim teknolojilerini kullanma durumları gibi konular üzerine eğilmektedir. Ancak teknoloji sürekli olarak gelişmekte ve bu teknolojileri kullanan kişilerin ihtiyaçları da buna paralel olarak değişmektedir. Dolayısıyla bilişim teknolojilerini okullarda kullanması gereken kişiler olan öğretmenlerin durumlarının daha net bir şekilde ortaya konabilmesi, yaşanan sorunların ve

bunların çözümleriyle ilgili önerilerin yapılabilmesi açısından bu konular üzerinde gerek nicel gerekse nitel çalışmaların yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2. Amaç

Bu çalışmada öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla bilgisayar öğretmenlerinin görüşleri alınarak “Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumu nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

3. Yöntem

Çalışmanın Amacı: Bu çalışma öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumlarını incelemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Çalışmada bilgisayar öğretmenlerinin, okuldaki diğer öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumu konusundaki görüşleri alınmıştır.

Araştırma Grubu: Araştırma grubu, Türkiye'nin çeşitli illerinde çalışan 121 bilgisayar öğretmeninden oluşmaktadır. Grubun %11.6'sı Teknik Eğitim Fakültesi mezunu, kalan kısmı ise Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü mezunu öğretmenlerdir. Katılımcıların %43'ü bayan, %57'si erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırma grubundaki bilgisayar öğretmenlerine değişik elektronik platformlar aracılığıyla ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada, verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir anket kullanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi: Verilerin çözümlemesinde mann-whitney u testi kullanılmış, yüzde ve frekans analizi yapılmış ve ortalamalar hesaplanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar nicel verilerin yorumlanmasında kullanılmıştır.

4. Bulgular

Bulgulara göre bilgisayar öğretmenlerinin çalıştıkları okullardaki diğer öğretmenler teknolojiyi gereğince kullanmamaktadır.

Araştırmada ulaşılan bulgulara göre öğretmenler en çok sözcük işlemcilerini ve sunu programlarını kullanmaktadır. Ancak bilgisayar okuryazarı bir öğretmenin en sık kullanacağı programlardan biri olan sözcük işlemcilerin öğretmenlerin yaklaşık beşte biri tarafından hiç kullanılmıyor olması düşündürücüdür. Elektronik hesaplama programları ise öğretmenler tarafından pek kullanılmamaktadır. Bu bulgular bazı öğretmenlerin bilgisayar ortamında materyal, ders notu, sınav vs. hazırlama işiyle hiç uğraşmadığı anlamına gelmektedir.

5. Öneriler

Bulgulara göre bilgisayar öğretmenlerinin çalıştıkları okullardaki diğer öğretmenler teknolojiyi gereğince kullanmamaktadır. Halloway (1996) teknoloji kullanımının artmasına karşın sınıf içi uygulamaların hemen hemen hiç değişmediğine dikkat çekerek yenilikler önündeki engellerin hemen hiçbir zaman teknolojinin kendisinden kaynaklanmadığını belirtmektedir. Aslında engellerin temelinde sosyal, politik ve ekonomik faktörler yatmaktadır. Bu nedenle BT kullanımının önündeki sosyal ve ekonomik engellerin olumsuz etkilerini en aza indirecek önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin BT kullanımının özendirilmesi, bu amacı desteklemek amacıyla hizmet-içi eğitim etkinliklerinin sunulması ve bu etkinliklerinin

sürekli olmasının sağlanması önerilebilir.

6. Kaynakça

- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24, 1-10. 21 Temmuz 2008 tarihinde <http://193.140.216.63/200324BUKET%20AKKOYUNLU.pdf> adresinden alınmıştır.
- Halloway, R. E. (1996). Diffusion and adoption of educational technology: A critique of research design. (Edit. D. H. Jonassen) Handbook of research for educational communications and technology (ss. 1107-1133). New York: Macmillan. (10 Eylül 2007 tarihinde <http://carbon.cudenver.edu/~lsherry/courses/holloway.html> adresinden alınmıştır.)
- Seferoğlu, S. S. ve Akbıyık, C. (2007). Bilişim teknolojilerinin okullarda kullanımı: Bilgisayar öğretmenlerinden beklentiler. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi. 12 - 14 Mayıs 2007, Bakü, Azerbaycan. 21 Temmuz 2008 tarihinde http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/sempozyum_bildiri.pdf adresinden alınmıştır.